

підшлункової залози (ЗСН ПЗ) усі пацієнти були розділені на три клінічні групи: I група – 9 пацієнтів без ЗСН ПЗ, II група – 8 пацієнтів із ЗСН ПЗ легкого ступеня та III група – 8 пацієнтів із ЗСН ПЗ середнього ступеня. Статистичний аналіз отриманих результатів здійснювали за допомогою комп'ютерної програми Statistica for Windows 10,0 версії. Результати представлені як $M \pm m$, де M – це середня арифметична величина, а m – стандартне відхилення.

Основні результати. Проведене дослідження показало, що у пацієнтів на ХП спостерігається незначне підвищення рівня ХС $5,6 \pm 0,8$ ммоль/л, високий рівень ЛПНЩ $4,43 \pm 0,7$ ммоль/л та ЛПДНЩ $1,4 \pm 0,2$ ммоль/л та ТГ $2,63 \pm 0,6$ ммоль/л, рівень ЛПВЩ був в межах норми. Порівнюючи показники ліпідного обміну між клінічними групами, відмічено, що достовірної різниці між I та II клінічними групами, а також між II та III клінічними групами не виявлено. Порівнюючи показники ліпідограми пацієнтів I та III клінічних груп, встановлено, що у пацієнтів із ЗНПЗ середнього ступеню тяжкості більш високий рівень ТГ ($2,4 \pm 0,3$ ммоль/л проти $2,9 \pm 0,2$ ммоль/л, $p < 0,5$) та ЛПНЩ ($3,8 \pm 0,7$ ммоль/л проти $4,9 \pm 0,7$ ммоль/л, $p < 0,5$).

Висновки. У пацієнтів з ХП спостерігається порушення ліпідного обміну за рахунок підвищення рівня ТГ, ЛПНЩ та ЛПДНЩ. У пацієнтів із ЗСН ПЗ середнього ступеню тяжкості відмічається вищий рівень ТГ та ЛПНЩ у порівнянні з пацієнтами без ЗСН ПЗ.

СУЇЦИДАЛЬНИЙ РИЗИК ТА ПРОЯВИ АГРЕСИВНОСТІ І ВОРОЖОСТІ У ПАЦІЄНТІВ З ШИЗОФРЕНІЄЮ

Подошвелєва Д., Молодецький М., Криворучко О.

Науковий керівник: доцент Бойко Д.І.

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Полтавський державний медичний університет

Актуальність. Сучасні дослідження показують, що рівень самогубств протягом життя в осіб з шизофренією становить від 4% до 13%. Поряд з цим для них характерна вища частота проявів агресивної поведінки. Обидва цих фактори становлять загрозу як для благополуччя пацієнтів, так і для їхніх сімей та суспільства в цілому. Суїцидальна поведінка пов'язана з генетичними, соціальними, біологічними та сімейними факторами, проте щодо зв'язку між агресією та самогубством існує лише незначна кількість досліджень.

Мета. Оцінити рівень суїцидального ризику при шизофренії та супутні прояви агресивності і ворожості.

Матеріали та методи. Нами було оглянуто 15 пацієнтів з шизофренією, що перебували на лікуванні в умовах КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги ПОР». Нами використано методику виявлення схильності до суїцидальних реакцій (СР-45) П.І. Юнацкевича та опитувальник агресивності і ворожості Басса-Даркі. Статистичний аналіз отриманих даних проводили за допомогою програми SPSS Statistics 26.0 з використанням методів описової статистики, кореляційного критерію Спірмана та критерію Мана-Уїтні.

Результати. Нами визначено, що серед оглянутих пацієнтів 6,7% (1 особа) мали низький рівень суїцидального ризику, 26,7% (4 особи) – нижче середнього, 33,3% (5 осіб) – середній, 13,3% (2 особи) – вище середнього та 20,0% (3 особи) – високий. Рівень фізичної агресії складав $6,27 \pm 0,69$ балів, непрямой агресії – $5,53 \pm 0,56$ балів, роздратування – $5,67 \pm 0,53$ балів, негативізм – $3,27 \pm 0,28$ балів, образа – $6,13 \pm 0,36$ балів, підозрілість – $6,07 \pm 0,78$ балів, вербальна агресія $8,73 \pm 0,47$ балів, почуття провини – $6,13 \pm 0,45$ балів. Не було встановлено статистично значущих кореляційних зв'язків між рівнем суїцидального ризику та вираженістю проявів агресивності і ворожості ($p > 0,05$). При цьому індекс агресивності складав у середньому $20,53 \pm 1,31$ балів, що відповідає нормативним значенням, у той час як індекс ворожості складав $12,20 \pm 1,09$ балів, що відповідало підвищеному рівню. При цьому не виявлено значущих відмінностей за рівнем суїцидального ризику при підвищенні індексу ворожості ($p = 0,594$) або агресивності ($p = 0,405$).

Висновки. Таким чином нами виявлено, що третина обстежених нами пацієнтів мала високий або вище середнього ризик суїцидальної поведінки, що потребує уваги при побудові стратегії лікування. Поряд з цим серед обстежуваної вибірки пацієнтів з шизофренією виявлено значну вираженість проявів ворожості поряд з нормативними значеннями проявів агресивності. Не було визначено асоціативних зв'язків між проявами агресивності, ворожості та суїцидальною поведінкою, що може вказувати на незалежність розвитку даних проявів в структурі клінічної картини шизофренії.